

**TERI
PRAČET**

ČUDOTVORAC

Treće izdanje

Preveo
Dejan Papić

Laguna

Naslov originala

Terry Pratchett
SOURCERY

Copyright © Terry and Lyn Pratchett 1988
First published by Victor Gollancz Ltd in association with
Colin Smythe, London

Translation copyright © 1999, 2021 za srpsko izdanje,
LAGUNA

Ilustracija na koricama:
© Josh Kirby via Thomas Schluck Agency

ČUDOTVORAC

Posveta

Pre mnogo godina, u Batu, ugledao sam punačku Amerikan-ku kako za sobom žustro vuče ogroman karirani kofer na kloparavim točkićima koji su u jednom momentu zapeli u pukotini na trotoaru i, za trenutak, kao da su ga oživeli. Tada je rođen Prtljag. Najiskrenije zahvaljujem toj gospođi i svim drugima u mestima kao što je Strujni Kabl u Nebraski, koji ne dobijaju ni približno dovoljno podrške.

Ova knjiga ne sadrži mapu. Slobodno možete sami da je nacrtate.

Bio jednom jedan čovek i imao osam sinova. Sem toga, on nije bio ništa više od zareza na stranici Istorije. Tužno je to, ali o nekim ljudima može se reći samo toliko.

Ali osmi sin odrastao je i oženio se i imao osam sinova, i zato što postoji samo jedno zanimanje prikladno osmom sinu osmog sina, postao je čarobnjak. I postao je mudar i moćan, ili ako ništa drugo, ono barem moćan, i nosio je špicastu kapu i tu je priča mogla da se završi...

Tu je trebalo da se završi...

Ali suprotno Kodeksu magije i svakako protivno svakom razumu – izuzev razumu srca, koji je topao i zapetljan i, pa, nerazuman – napustio je magijske dveri, zaljubio se i oženio, mada možda ne baš tim redosledom.

I on je imao sedam sinova, svaki još u kolevci moćan kao bilo koji čarobnjak na svetu.

A onda je dobio osmog sina...

Čarobnjaka na kvadrat. Tvorca čuda.

Čudotvorca.

Letnja oluja valjala se oko pešćanih hridina. Daleko ispod, more je srkalo šljunak, bučno kao starac sa jednim zubom kad se dočepa lilihipa. Nekoliko galebova lenjo je lebdelo na vazdušnoj struji, čekajući da se nešto dogodi.

A čarobnjakov otac sedeo je između poljskih karanfila i uskomešane morske trave na ivici hridi, držeći dete u naručju, gledajući u more.

Tamo su se navlačili crni oblaci na svom putu ka kopnu, a svetlost koju su gurali pred sobom imala je onu gustinu sirupa koja se dobija pre zaista ozbiljne oluje.

Okrenuo se prema iznenadnoj tišini iza sebe i ugledao, očima crvenim od suza, visoku zaogrnutu priliku u crnoj odori.

IPSLOR CRVENI?, reče ona. Glas je bio šupalj poput pećine i gust kao neutronska zvezda.

Ipslor pokaza užasan osmeh iznenadno poludelog i podiže dete prema Smrti na uvid.

„Moj sin“, reče. „Nazvaću ga Koin.“

IME JEDNAKO DOBRO KAO I BILO KOJE DRUGO, učtivo reče Smrt. Njegove prazne očne duplje gledale su naniže prema malom okruglom licu utonulom u san. Uprkos glasinama, Smrt nije okrutan – on je samo strahovito, strahovito dobar u svom poslu.

„Uzeo si mu majku“, reče Ipslor. Bila je to prosta izjava, bez traga srdžbe. U dolini iza hridina Ipslorovo imanje bilo je zgarište koje se pušilo, a vetar koji je nadolazio već je raspršavao pepeo po uskovitlanim dinama.

KONAČNO, BIO JE TO SRČANI UDAR, reče Smrt. IMA GORI H NAČINA DA SE UMRE. VERUJ MI NA REČ.

Ipslor se zagledao u more. „Sva moja magija nije mogla da je spase“, reče.

IMA MESTA GDE ČAK NI MAGIJA NE MOŽE DA STIGNE.

„A sada si došao po dete?“

NE. DETE IMA SVOJU SUDBINU. DOŠAO SAM PO TEBE.

„Ah.“ Čarobnjak ustade, pažljivo odloži usnulu bebu na travu i podiže dugačku palicu koja je tu ležala. Bila je načinjena od crnog metala, sa spletom srebrnih i zlatnih šara koje su njenom izgledu dodavale bogat i zlokoban neukus; metal je bio ocitron, prirodno magičan.

„Ja sam je načinio, znaš“, reče. „Svi su govorili da se palica ne može načiniti od metala, govorili su da jedino može da bude od drveta, ali nisu bili u pravu. Celog sebe uložio sam u nju. Predaću mu je.“

S ljubavlju je prešao rukama preko palice, koja se ogласi jedva čujnim zvukom.

Ponovio je, gotovo u sebi: „Celog sebe sam uložio u nju.“

DOBRA JE TO PALICA, reče Smrt.

Ipslor je podiže u vazduh i pogleda naniže svog sina koji zagrguta.

„Ona je želela ćerku“, reče.

Smrt slegnu ramenima. Ipslor mu uputi pogled sačinjen od zbunjenosti i gneva.

„Šta je on?“

OSMI SIN OSMOG SINA OSMOG SINA, reče Smrt ne pomažući mu previše. Vetar mu je šibao odoru, navlačeći crne oblake.

„Kakvim ga to čini?“

ČUDOTVORCEM, KAO ŠTO TO DOBRO ZNAŠ.

Oluja, na taj znak, zatutnja.

„Kakva mu je sudbina?“, povika Ipslor, nadjačavajući huk vetra.

Smrt ponovo slegnu ramenima. Bio je dobar u tome.

ČUDOTVORCI SAMI KROJE SVOJU SUDBINU. ZEMLJOM HODE I NE DODIRUJU JE.

Ipslor se podboči na palicu, lupkajući prstima, očigledno izgubljen u lavirintu sopstvenih misli. Leva obrva mu se izdignu.

„Ne“, reče mekano, „ne. Ja ću da mu skrojim sudbinu.“

SAVETUJEM DA TO NE ČINIŠ.

„Ućuti! I slušaj da ti kažem kako su me izbacili, svojim knjigama, svojim ritualima i svojim Kodeksom! Nazivaju se čarobnjacima, a u svojim debelim telesinama imaju manje magije nego što je ja imam u malom prstu! Prognan! *Ja!* Zato što sam pokazao da sam ljudsko biće! A kakvi bi ljudi bili bez ljubavi?“

RETKI, reče Smrt. BILO KAKO BILO...

„Slušaj! Isterali su nas ovamo, na kraj sveta, i to ju je ubilo! Pokušali su da mi oduzmu palicu!“ Ipslor je vikao glasnije od zavijanja vetra.

„E pa, i dalje mi je ostalo nešto moći“, zareža. „I kažem da će moj sin otići u Nevidljivi univerzitet i nositi arhirektoru kapu i da će mu se čarobnjaci sveta klanjati! A on će im pokazati šta im leži najskrivenije u srcima. Njihovim plašljivim, pohlepnim srcima. On će svetu pokazati njegovu pravu sudbinu i neće biti magije veće od njegove.“

NE. A čudna stvar u vezi s tihim načinom na koji je Smrt progovorio bila je sledeća: bio je glasniji od huka oluje. To je trgnulo Ipslora i trenutno ga rastreznilo.

Ipslor se nesigurno klatio napred-nazad. „Šta?“, upita.

REKOH – NE. NIŠTA NIJE KONAČNO. NIŠTA NIJE APSOLUTNO. IZUZEV MENE, NARAVNO. TAKVO PETLJANJE SA SUDBINOM MOGLO BI DA ZNAČI PROPAST SVETA. MORA DA POSTOJI ŠANSI, MA KAKO MALA. ADVOKATI SUDBINE ZAHTEVAJU ŠUPLJINU U SVAKOM PROROČANSTVU.

Ipslor se zagleda u neumoljivo lice Smrti.

„Moram da im ostavim šansu?“

DA.

Tap, tap, tap – radili su Ipslorovi prsti po metalu palice.

„Onda će dobiti svoju šansu“, reče, „kada se smrzne pakao.“

NE. NIJE MI DOPUŠTENO DA DAJEM INFORMACIJE, ČAK NI UOPŠTENE, O TRENUTNIM TEMPERATURAMA NA ONOM SVETU.

„Onda“, oklevao je Ipslor, „neka onda dobiju svoju šansu kada moj sin odbaci svoju palicu.“

NIJEDAN ČAROBNAK NIKADA NE BI ODBACIO SVOJU PALICU, reče Smrt. ZAVET JE PREVELIK.

„Pa ipak, moguće je, moraš se složiti.“

Izgledalo je da Smrt ovo razmatra. Moraš nije bila reč koju je bio navikao da čuje, ali izgledalo je da prihvata suštinu.

DOGOVORENO, reče.

„Da li ti je to dovoljno mala šansa?“

DOVOLJNO MOLEKULARNA.

Ipslor se malo opusti. Glasom koji je bio gotovo normalan, reče: „Ne žalim, znaš. Uradio bih to ponovo. Deca su naša nada za budućnost.“

NEMA NADE ZA BUDUĆNOST, reče Smrt.

„Pa šta je onda u njoj?“

JA.

„Mislim, pored tebe!“

Smrt ga zbunjeno pogleda. MOLIM?

Oluja iznad dostizala je svoj zavijajući vrhunac. Jedan galeb prolete, unatraške.

„Mislio sam“, gorko reče Ipslor, „šta je to na ovom svetu zbog čega bi vredelo živeti?“

Smrt razmisli.

MAČKE, reče konačno. MAČKE SU SLATKE.

„Proklet bio!“

MNOGI TO REKOŠE, mirno reče Smrt.

„Koliko mi je još preostalo?“

Smrt izvuče veliki peščani sat iz tajnih preklopa svoje odore. Dve staklene polulopte bile su okružene crnim i zlatnim stubićima, a gotovo čitav pesak nalazio se u donjoj.

OH, OKO DEVET SEKUNDI.

Ipslor se uspravi do svoje pune i još uvek upečatljive visine i pruži blistavu metalnu palicu prema detetu. Ruka nalik ružičastoj krabi promoli se iz prekrivača i uhvati je.

„Onda mi dozvoli da budem prvi i poslednji čarobnjak u istoriji sveta koji će svoju palicu predati svom osmom sinu“, reče polako i nadmeno. „I zadužujem ga da je koristi u...“

POŽURIO BIH DA SAM NA TVOM MESTU...

„... celosti“, reče Ipslor, „i da postane najmoćniji...“

Grom kriknu iz srca oblaka, pogodi Ipslora u vrh kape, prelomi mu se preko ruke, sevnu duž palice i pogodi dete.

Čarobnjak nestade u tračku dima. Palica se zeleno zažari, potom belo, a zatim tek vrelocrveno. Dete se osmehnu u snu.

Kada je oluja zamrla, Smrt polako podiže dečaka koji otvori oči.

One su se iznutra zlatno žarile. Prvi put u onome što, u nedostatku bolje reči, mora biti nazvano njegovim životom Smrt se zateče suočen s pogledom koji mu je bilo teško da uzvрати. Te oči su izgledale kao da su usredsređene na tačku desetak centimetara unutar njegove glave.

Nisam hteo da se to dogodi, reče Ipslorov glas negde iz vazduha. *Da li je povređen?*

NE. Smrt odvрати pogled od tog svežeg, znalačkog osmeha. PUN JE MOĆI. ON JE ČUDOTVORAC: BEZ SUMNJE PREŽIVEĆE MNOGO GORE STVARI. A SADA – POĆI ĆEŠ SA MNOM.

Ne.

DA. VIDIŠ, MRTAV SI. Smrt se osvrnu oko sebe tražeći Ipslorovu treperavu senku i ne uspe da je pronađe. GDE SI?

U palici.

Smrt se nasloni na kosu i uzdahnu.

GLUPAVO. S KAKVOM BIH LAKOĆOM MOGAO DA TE SECNEM.

Ne, sem da pritom uništiš i palicu, reče Ipslorov glas koji je sada imao nov, likujući kvalitet. A sada, kada je dete prihvatio palicu, ne možeš je uništiti a da ne uništiš i njega. A to ne možeš da uradiš a da ne poremetiš sudbinu. Moja poslednja čarolija. Baš dostojna, osećam.

Smrt bocnu palicu. Ona zakrcka i varnice opsceno zapuzaše čitavom njenom dužinom.

Za živo čudo, nije bio naročito ljut. Ljutnja je emocija, a za emocije su vam potrebne žlezde, a Smrt baš i nije imao telo sa žlezdama i morao je dosta da se potrudi da bi se naljutio. Ali, bio je blago ozlovoljen. Ponovo je uzdahnuo. Ljudi su povazdan pokušavali ovakve stvari. Sa druge strane, zanimljivo je bilo posmatrati i, ako ništa drugo, to je bilo trunku originalnije od uobičajene simbolične igre šaha, od koje je Smrt uvek zazirao pošto nikada nije mogao da se seti kako se kreće lovac.

SAMO ODLAŽEŠ NEIZBEŽNO, reče.

U tome i jeste poenta življenja.

ALI ŠTA ZAPRAVO OČEKUJEŠ DA ĆEŠ POSTIĆI?

Biću uz svog sina. Ućiću ga, iako on to neće znati. Usmeravaću njegovo spoznavanje. A, kada bude spreman, usmeravaću mu korake.

RECI MI, reče Smrt, KAKO SI USMERAVAO KORAKE OSTALIH SINOVA?

Razjurio sam ih. Drznuli su se da se raspravljaju sa mnom, nisu želeli da slušaju ono čemu sam mogao da ih naučim. Ali ovaj će hteti.

DA LI JE OVO PAMETNO?

Palica ostade nema. Pored nje, dečak se kikotao glasu koji je samo on mogao da čuje.

Ne postoji analogija kojom bi mogao da se opiše način na koji se Veliki A'Tuin kretao kroz galaktičku noć. Kada ste dugački petnaest hiljada kilometara, s oklopom prošaranim meteorskim kraterima i smrznutim ledom s kometa, ne postoji ama baš ništa s čime biste mogli da se poredite sem sa samim sobom.

Zato je Veliki A'Tuin polako plivao kroz međuzvezdane dubine kao najveća kornjača koja je ikada postojala, noseći na svom oklopu četiri ogromna slona koja su na svojim leđima držala prostrani, resama blistavog vodopada opasani krug Disksveta, koji je postojao zbog nekog neočekivanog iščašenja na krivoj verovatnoće ili zato što bogovi vole šalu baš kao i svako drugi.

U stvari, više od većine ljudi.

Blizu obala Kružnog mora, u drevnom, uzavrelom gradu Ank-Morporku, na somotskom jastuku na polici visoko u Nevidljivom univerzitetu bila je kapa.

Bila je to dobra kapa. Bila je to *veličanstvena* kapa.

Bila je špicasta, naravno, sa širokim obodom koji se savijao, ali kada se otarasio ovih osnovnih detalja, kreator je stvarno prionuo na posao. Imala je po sebi zlatnu čipku, i bisere, i traku čistog hermelina, i bleštavih Ankamena,* i jedan broj nezamislivo neukusnih šljokica, i – ono što ju je odavalo – krug oktarina.

Pošto nisu bili u jakom magijskom polju, u ovom času nisu sjajili i izgledali su tek kao puki dijamanti.

* Kao Rajnkamen (škriljac), samo druga reka. Kada je reč o svetluca-
vim predmetima, čarobnjaci imaju ukus i samokontrolu poremeće-
nog svaštara.

Proleće je došlo u Ank-Morpork. Nije to bilo odmah uočljivo, ali bilo je znakova vidljivih znalcima. Na primer, skrama na reci Ank, tom velikom širokom i sporom vodotoku, koji je dvostrukom gradu služio kao rezervoar, kanalizacija, a često i kao mrtvačnica, postala je fluorescentnozelen. Po pijanim krovovima grada iznikli su dušeci i jastuci dok se zimska posteljina iznosila na vazduh pod slabašnim suncem, a u dubinama plesnivih podruma grede su se povijale i ječale kada je njihov sasušeni sok počeo da reaguje na davni zov korena i šume. Ptice su se gnezdile po olucima i nadstrešnicama Nevidljivog univerziteta, mada je bilo primetno da koliko god bila velika potražnja za mestima za gnežđenje, nikada, ni po koju cenu nisu se gnezdile u pozivajuće otvorenim ustima gargojla* koje su bile poređane po ivicama krovova, na veliko razočaranje samih gargojli.

Neka vrsta proleća došla je čak i na drevni Univerzitet. Večeras će biti Veče Malih bogova i biće izabran novi arhirektor.

Dobro, ne baš *izabran*, jer čarobnjaci nisu imali dodira s tim nedostojanstvenim baratanjem oko glasanja, i bilo je opštepoznato da se arhirektori biraju po božjoj volji, a ove godine sva je prilika bila da će se bogovi postarati da odaberu starog Virida Vejzjugusa, koji je bio pošteno staro momče i godinama je strpljivo čekao na svoj red.

Arhirektor Nevidljivog univerziteta bio je zvanični vođa svih čarobnjaka na Disku. Nekada davno to je značilo da bi morao da bude i najmoćniji u baratanju magijom, ali vremena su sada bila mnogo mirnija i, da budemo iskreni, vrhovni čarobnjaci bili su skloni da na magiju gledaju kao na nešto

* Gargojli – groteskne ljudske ili životinjske figure koje služe kao ispusti za vodu (voda im najčešće ističe kroz usta), naročito na gotskim građevinama. (Prim. prev.)

što je malo ispod njih. Bili su skloniji administraciji – što je bilo bezbednije, a gotovo isto tako zabavno – a takođe i velikim večerama.

I tako, dugo popodne bližilo se kraju. Kapa je čekala na svom izbledelom jastuku u Vejzjugusovim odajama, dok je on sedeo u svom čabru ispred vatre i sapunao bradu. Drugi čarobnjaci dremali su u svojim radnim sobama ili se šetkali po bašti ne bi li pobudili apetit za večerašnju feštu; najčešće se podrazumevalo da je desetak koraka bilo sasvim dovoljno.

U Velikoj dvorani, pod uklesanim ili naslikanim pogledima dve stotine prethodnih arhirektora, batlerova ekipa razmeštala je dugačke stolove i klupe. U nadstvođenom lavirintu kuhinja – pa, mašti nije potrebna pomoć. Tu će se svakako naći dosta masti, vreline i vike, kace kavijara, čitav jedan pečeni vo, nizovi kobasica kao ukrasni papirni lanci okačeni od zida do zida, sam glavni kuvar koji je u jednoj od svežijih soba bio uposlen na završnoj doradi modela Univerziteta izrađenog – iz nekog neobjašnjivog razloga – od putera. Uvek je ovo radio prilikom proslava – labudovi od putera, zgrade od putera, čitave užegle masne menažerije – i toliko je uživao u tome da niko nije imao srca da mu kaže da prestane.

U sopstvenom lavirintu podruma batler je krstario između bačvi, pretačući i isprobavajući.

Dah iščekivanja proširio se čak do gavranova koji su nastanjivali Kulu umetnosti, dvesta pedeset metara visoku, najstariju građevinu na svetu. Njeni ispucali kameni blokovi nosili su čitave minijaturne nabujale šume visoko iznad gradskih krovova. Čitave vrste buba i malih sisara evoluirale su tamo gore i, pošto su se ljudi u poslednje vreme tamo retko penjali zbog uznemirujućeg običaja kule da se i na blagom povetarcu ljulja, sve je to pripadalo gavranovima. Sada su leteli oko nje,

nekako uznemireni, kao komarci pred oluju. Bilo bi veoma pametno da ih je odozdo makar neko primetio.

Nešto užasno treba da se dogodi.

Slutite to i vi, zar ne?

* * *

Niste jedini.

„Šta ih je spopalo?“, povika Rinsvind nadjačavajući graktanje.

Bibliotekar se sagnu kada je magijski priručnik u kožnom povezu iskočio sa svoje police i usred vazduha, uz trzaj, stao povučen lancem kojim je bio privezan. Onda je skočio dole, preturio se i prizemljio na primerak *Maleficiovog Otkrovenja demonologije* koji se uporno trzao na svom postolju.

„Uuuk!“, * reče.

Rinsvind je ramenom podupirao uzdrhtalu policu, a kolennima vraćao na mesto razlistane knjige. Buka je bila neopisiva.

Magijske knjige vode neku vrstu sopstvenog života. Neke i preteruju; na primer, prvo izdanje *Nekrotelikomnikona* mora se držati između gvozdениh ploča, *Odistska veština lebdjenja* provela je poslednjih sto pedeset godina gore u potkrovnim gredama, a Dži Fordžov *Zbornik mađije seksualne* čuva se u

* Magijski incident u Biblioteci, koja, kao što je već ukazano, nije bila baš mesto za običnu kartotečnu evidenciju i Djuijevu decimalnu klasifikaciju pre nekog vremena pretvorio je bibliotekara u orangutana. Od tada, on se opirao svim naporima da ga povrate u prvobitan oblik. Svidele su mu se prikladne dugačke ruke, razmaknuti palčevi i pravo da se češe na javnom mestu, ali najviše od svega svideo mu se način kako su se sva velika egzistencijalna pitanja odjednom pretočila u nehajnu radoznalost odakle će doći sledeća banana. Nije da on nije bio svestan očaja i uzvišenosti ljudskog položaja. Jedino, što se njega ticalo, mogli ste slobodno da ga okačite mačku o rep.

kaci s ledom u zasebnoj prostoriji i postoji strogo pravilo po kome mogu da ga čitaju samo čarobnjaci koji su stariji od osamdeset i, po mogućstvu, mrtvi.

Ali čak su i svakodnevni priručnici i inkunabule na glavnim policama bili uznemireni i uzbuđeni kao stanovnici kokošinca koji čuju grebanje nečeg velikog po vratima. Iz njihovih zatvorenih korica dopiralo je prigušeno grebuckanje, kao od kandži.

„Šta reče?“, viknu Rinsvind.

„Uuuk!“

„Dobro!“

Rinsvind, kao počasni bibliotekarski pomoćnik, nije odmakao mnogo dalje od osnovnog zavođenja knjiga i dodavanja banana i morao je da se divi načinu na koji je Bibliotekar klizio između ustreptalih polica ovde nežno prelazeći crnom rukom preko zadrhtalog poveza, tamo tešeći uplašeni rečnik s malo umirujućeg majmunskog mrmljanja.

Posle nekog vremena Biblioteka je počela da se smiruje, a Rinsvind je osetio kako mu se rameni mišići opuštaju.

Mada, priroda tog mira bila je krhka. Tu i tamo stranica bi zašuškala. S udaljenih polica dopiralo je zlokobno krckanje korica. Nakon početne uznemirenosti, Biblioteka je sada bila pripravna i napeta kao dugorepi mačak u fabrici stolica za ljuljanje.

Bibliotekar se vraćao prolazom između polica. Imao je lice koje je samo kamionska guma mogla da voli i ono je neprekidno bilo zamrznuto u ovlašnom smešku, ali Rinsvind je mogao da zaključi po načinu kako se ušunjao u svoje skrovište pod stolom i potom sakrio glavu pod ćebetom da je u stvari bio duboko zabrinut.

Proučimo Rinsvinda dok škilji prema natmurenim policama. Postoji osam nivoa čarobnjaštva na Disku; nakon

šesnaest godina Rinsvindu nije pošlo za rukom da dostigne ni prvi nivo. U stvari, po mišljenju nekih njegovih predavača, on nije u stanju da savlada čak ni nulti nivo, s kojim se većina normalnih ljudi rađa; drugim rečima, pretpostavlja se da će, kada Rinsvind bude umro, prosečna okultna sposobnost ljudskog roda skočiti za neki procenat.

On je visok i mršav i ima štrkljastu bradu koja izgleda kao brada koju nose ljudi koji nisu po prirodi stvoreni da budu bradonje. Obučen je u tamnocrvenu odoru koja je videla i bolje dane, najverovatnije i bolje dekade. Ali možete zaključiti da je on čarobnjak jer nosi špicastu kapu sa savitljivim obodom. Velikim srebrnim slovima na njoj protkana je reč „Čarobnjak“. Ovo je uradio neko čija je veština u radu iglom i koncem još gora od njegovog poznavanja pravopisa. Na vrhu kape je zvezda. Izgubila je većinu svojih šljokica.

Natukavši kapu na glavu, Rinsvind je razgrnuo prastara vrata Biblioteke i iskoračio u zlatastu svetlost popodneva. Ono je bilo tiho i mirno, narušeno samo histeričnim graktanjem gavranova koji su kružili oko Kule umetnosti.

Rinsvind ih je posmatrao neko vreme. Univerzitetski gavranovi bili su otvrdle ptice. Dosta je trebalo da bi se oni uznemirili.

Sa druge strane...

... nebo je bilo svetloplavo prošarano zlatnim, s nekoliko pramenova paperjastih oblačića koji su se ružičasto sjajili u svetlosti koja se izduživala. Stari kestenovi u dvorištu bili su u punom cvatu. Iz otvorenog prozora dopirao je zvuk nekog studenta čarobnjaštva koji je vežbao violinu, prilično loše. Nije to ono što se zove zloslutno.

Rinsvind se naslonio na topli kameni zid. I vrisnuo.

Zgrada je drhtala. Mogao je da oseti kako mu rukom prolazi blagi ritmički opažaj na upravo pravoj frekvenciji da nagovesti nekontrolisani strah. Sâmo kamenje bilo je uplašeno.

Prestravljen, spustio je pogled prema tihom zveckanju koje je začuo. Ornamentirani poklopac slivnika se sklonio i jedan univerzitetski pacov odatle je promolio svoje brkove. Uputio je očajnički pogled prema Rinsvindu, a onda se uspentrao i proleteo pored njega, praćen desetinama pripadnika svog plemena. Neki od njih nosili su odela, ali to nije bilo neobično za Univerzitet, gde su visoki nivoi pozadinske magije s genima činili čudne stvari.

Osvrnuvši se oko sebe, Rinsvind je ugledao ostale reke sivih tela kako napuštaju Univerzitet iz svakog slivnika i kako teku prema spoljnom zidu. Bršljan pored njegovog uveta zašuška i jedna grupa pacova baci se u očajničkim skokovima na njegova ramena i kliznu mu niz odoru. Izuzimajući ovo, u potpunosti su ga ignorisali, ali, ruku na srce, ovo nije bilo sasvim neobično. Većina stvorenja ignorisala je Rinsvinda.

On se okrenu i pohita ka Univerzitetu, dok mu se ogrtač obmotavao oko kolena. Zaustavio se tek kada je došao do blagajnikovih vrata. Zalupao je po njima i ona se odškrinuše.

„Ah. To je, hm, Rinsvind, jelda?“, reče blagajnik bez nekog oduševljenja. „Šta je bilo?“

„Tonemo!“

Blagajnik ga je posmatrao nekoliko trenutaka. Zvao se Spelter. Bio je visok i žgoljav i izgledao kao da je u prethodnim životima bio konj i kao da je to za dlaku izbegao u ovom. Ljudima je uvek odavao utisak kao da ih gleda svojim zubima.

„Tonemo?“

„Da. Svi pacovi nas napuštaju.“

Blagajnik mu uputi još jedan pogled.

„Uđi, Rinsvinde“, reče ljubazno. Rinsvind ga je pratio u nisku, mračnu sobu, pa kroz nju do prozora koji je gledao preko bašte na reku koja je mirno tekla ka moru.

„Da nisi ti malko, hm, preterao?“, reče blagajnik.

„Šta preterao?“, reče Rinsvind s osećajem krivice.

„Ovo je zgrada, znaš“, reče blagajnik. Kao i većina čarobnjaka kada se suoče sa zagonetkom, počeo je da uvija cigaretu. „Nije brod. Ima načina da se to razluči, znaš. Fale delfini koji skakuću oko krme, nema korita lađe i slično. Šanse da potonemo su neznatne. Inače bismo, hm, morali da postavimo ljude u staje i odveslamo do obale. Hm?“

„Ali pacovi...“

„U luku stigao brod sa žitom, pretpostavljam. Nekakav, hm, prolećni ritual.“

„Siguran sam i da sam osetio kako se zgrada trese“, reče Rinsvind pomalo nesigurno. Ovde u ovoj tihoj sobi s vatrom koja je pucketala u kaminu to nije izgledalo toliko stvarno.

„Prolazni drhtaj. Veliki A'Tuin štuca, hm, možda. Saberi se, hm, eto to treba da uradiš. Da nisi možda malkice popio, a?“

„Ne!“

„Hm. A jesi li za jedno?“

Spelter se odgegao do tamnog hrastovog ormarića i izvuкао par čaša, koje je napunio iz bokala za vodu.

„U ovo doba dana najbolje mi leži šeri“, reče i pruži ruke iznad čaša. „Reci, hm, gorak ili sladak?“

„Uhm, ne“, reče Rinsvind. „Možda ste u pravu. Mislim da ću da odem i da se malo odmorim.“

„Pametno.“

Rinsvind se uputio hladnim kamenim hodnicima. Povremeno bi dodirnuo zid i činilo se kao da osluškuje, a onda bi odmahnuo glavom.

Dok je ponovo prolazio dvorištem, video je čopor miševa kako se preliva preko balkona i grabi ka reci. Činilo se kao da se i tlo po kome su išli pokreće. Kada je Rinsvind malo bliže pogledao, video je da je to zato što je bilo prekriveno mravima.

Nisu to bili obični mravi. Vekovi magijskog zračenja po zidovima Univerziteta učinili su im neobične stvari. Neki od njih vukli su vrlo mala kolica, drugi su jahali bube, ali svi su napuštali Univerzitet što su brže mogli. Trava se talasala dok su prolazili.

Pogledao je naviše u trenutku kada je postariji pruga-sti madrac izvirio s gornjeg prozora da bi onda tresnuo na pločnik. Posle manje pauze, očigledno da bi došao do daha, malo se odigao od zemlje. Onda se odlučno uputio preko travnjaka prema Rinsvindu, koji je u poslednji čas uspeo da mu se skloni s puta. Čuo je neko sitno ćeretanje i u trenutku spazio hiljade malih upornih nogu koje su virile iz nabubrelog platna pre nego što je otišao dalje. Čak su se i grinje selile, i za slučaj da na drugom mestu ne nađu tako udoban smeštaj, ništa nisu prepuštale slučaju. Jedna od njih mahnula mu je i cijuknula pozdrav.

Rinsvind se odmicao sve dok mu nešto otpozadi nije dotaklo nogu i sledilo kičmu. Ispostavilo se da je to kamena klupa. Posmatrao ju je neko vreme. Nije izgledalo da žuri da ode. Sa zahvalnošću je seo.

Verovatno postoji neko prirodno objašnjenje, razmišljao je. Ili barem savršeno normalno natprirodno.

Istrajan zvuk naterao ga je da pogleda preko travnjaka.

Za ovo nije bilo prirodnog objašnjenja. Neverovatno sporo, prelazeći preko grudobrana i slivnika u potpunoj tišini sem povremenog grebanja kamena o kamen, gargojli su napuštale krov.

Šteta je što Rinsvind nikada nije video lošu fotografiju brzih pokreta u dugačkoj ekspoziciji, jer onda bi tačno znao kako da opiše ono što je gledao. Stvorenja se nisu baš kretala, već im je polazilo za rukom da napreduju u nizovima živih

slika i promicala su pored njega u izduženoj povorci kljunova, griva, krila, kandži i golubijih izmeta.

„Šta se dešava?“, kriknu.

Stvar s baukovim licem, harpijinim telom i kokošjim nogama okrenu glavu u nizu malih trzaja i progovori glasom nalik planinskom grohotu (mada je efekat dubokog odjeka bio prilično pokvaren jer, naravno, nije mogla da zatvori usta).

Ona reče: „Udotvoac olazi! Sasavaj se ko ože!“

Rinsvind reče: „Molim?“ Ali stvar je već prošla dalje njišući se starim travnjakom.*

Tako je Rinsvind seo i blede se zagledao uprazno čitavih deset sekundi pre nego što će vrisnuti i potrčati koliko ga noge nose.

Nije se zaustavio sve dok nije došao do svoje sobe u zgradi Biblioteke. Nije to bila neka naročita soba, jer je uglavnom služila za skladištenje starog nameštaja, ali bio je to dom.

Naspram jednog senovitog zida bila je garderoba. Nije to bio jedan od ovih modernih plakara, prikladnih jedino da pruže utočište nervoznim preljubicima kada se muž iznenada pojavi ranije nego što je trebalo, već skalamerija od starog hrasta, tamna kao noć, u čijim su prašnjavim dubinama vešalice vrebale i kotile se; po čijem su dnu krstarila stada cipela. Bilo je sasvim moguće da je on predstavljao tajna vrata u čudesne svetove, samo što to niko nikada nije proverio zbog odbojnog mirisa naftalinskih kuglica.

A na vrhu garderobe, umotan komadima požutelog papira i nekakvim ponjavama, bio je veliki mesingom optočeni

* Brazde koje su gargoje u bekstvu ostavile za sobom navele su glavnog univerzitetskog baštovana da pregrize svoje grabulje i izgovori čuvenu misao: „Kako se postiže ovakav travnjak? Kosiš ga i šišaš pet stotina godina, a onda gomila kretena pređe preko njega.“

kovčeg. Odazivao se na ime Prtljag. Zašto je pristao da mu Rinsvind bude vlasnik, samo je Prtljag znao, a nije govorio, ali verovatno nijedan predmet u čitavoj povesti putničkih pribora nije imao takav istorijat nerazjašnjenih ubistava i teških telesnih povreda. Opisivali su ga kao pola kofer, pola ubistveni manijak. Imao je mnogo neobičnih svojstava koja će uskoro možda i postati očigledna, ali trenutno ga je samo jedno izdvajalo od ostalih mesingom optočenih kovčega. Hrkao je, proizvodeći zvuk kao neko ko veoma polako testerije kladu.

Prtljag je možda bio magičan. Možda je bio užasan. Ali duboko u svojoj nedokučivoj duši bio je rođak svakog drugog komada prtljaga u čitavom multiverzumu i voleo je da provodi zime spavajući zimskim snom na vrhu garderobe.

Rinsvind stade da ga udara metlom sve dok testerisanje nije prestalo, napuni džepove koječime iz gajbice od banana koja mu je služila kao komoda i polete ka vratima. Nije mogao a da ne primeti da je madrac nestao, ali to sada i nije bilo važno jer je bilo vrlo jasno da više nikada neće spavati na madracu.

Prtljag se prizemlji uz jedan potmulu udarac. Nakon nekoliko sekundi, krajnje brižno, podiže se na stotine svojih ružičastih nožica. Malo se zaljuljao napred-nazad, protegao svaku nogu, a onda otvorio poklopac i zevnuo.

„Ideš li ili ne?“

Poklopac se zalupi. Prtljag je izmanevrisao nožicama jednu složenu kretnju sve dok se nije okrenuo ka vratima i uputio se za svojim gospodarem.

Biblioteka je bila u stanju uznemirenosti, uz povremeni zveket lanaca* ili poneko prigušeno šuškanje stranice.

* U većini starih biblioteka knjige su vezane lancima za police da bi se sprečilo da ih ljudi oštete. U Biblioteci Nevidljivog univerziteta, naravno, uglavnom je obrnuto.

Rinsvind se zavukao pod sto i zgrabio Bibliotekara koji je i dalje bio povijen pod ćebetom.

„Hajde kad kažem!“

„Uuuk.“

„Kupiću ti piće“, reče Rinsvind očajnički.

Bibliotekar se pridiže izgledajući kao četvoronogi pauk.
„Uuuk?“

Rinsvind je izvukao majmuna iz svog gnezda, pa kroz vrata. Nije se uputio ka glavnoj kapiji, već ka inače nerazpoznatljivom delu zida na kome je nekoliko izglavljenih kamenova već dve stotine godina omogućavalo studentima neprimećeni izlazak nakon večerj. Onda je stao tako iznenada da je Bibliotekar uleteo u njega, a Prtljag u njih oboje.

„Uuuk!“

„O, bogovi“, reče. „Vidi ovo!“

„Uuuk?“

Crna blistava plima navirala je iz šahta blizu kuhinje. Rana večernja zvezdana svetlost presijavala se sa miliona leđa.

Ali prizor bubašvaba nije bio toliko uznemirujući. Bila je to činjenica da su one marširale ukorak, u redovima od po stotinu. Naravno, kao svi nezvanični stanovnici Univerziteta, i bubašvabe su bile pomalo neobične, ali bilo je nečega naročito neprijatnog u zvuku koji su stvarale milijarde sićušnih nožica koje su u ritmu udarale kamenjem.

Rinsvind je oprezno prekoračio marširajuću kolonu. Bibliotekar ju je preskočio.

Prtljag ih je, naravno, sledio praćen zvukom kao da neko stepuje po kesici čipsa.

I tako, nateravši Prtljag da ide okolo kroz kapiju, jer bi inače samo provalio rupu u zidu, Rinsvind je napustio Univerzitet zajedno sa svim drugim insektima i malim preplašenim glodarima odlučivši da ako mu nekoliko opuštenih piva

ne pomogne da vidi stvari u drugačijem svetlu, da to onda pokuša uz pomoć nekoliko dodatnih tura. Svakako, vredelo je probati.

Zbog toga on nije bio u Velikoj dvorani za vreme večere. Ispostaviće se da će to biti najvažniji propušteni obrok u njegovom životu.

* * *

Dalje niz zid Univerziteta začuo se tihi metalni zvuk kada se mala kotva zakačila za šiljke koji su se pružali duž njegovog vrha. Trenutak kasnije, mršava, u crno obučena prilika, meko uskoči na tlo Univerziteta i bešumno potrča prema Velikoj dvorani gde je ubrzo nestala u senkama.

Niko je ionako ne bi primetio. Sa druge strane univerzitet-skog dvorišta Čudotvorac je išao prema kapiji Univerziteta. Gde bi mu stopala dodirnula pločnik, plave varnice pucketale bi i isparavale u ranoj večernjoj rosi.

* * *

Bilo je *vrlo* toplo. Veliki kamin na nizvrtnoj strani Velike dvorane bio je praktično usijan. Čarobnjaci su zimogrožljivi i zato je talas vreline od panjeva koji su bubnjali topio sveće na udaljenosti od deset metara i ljuštio lak s dugačkih stolova. Vazduh iznad gozbe bio je plav od duvanskog dima, koji se uvijao u neobične oblike dok su ga skretali nasumični naleti magije. Na središnjem stolu čitava pečena svinja izgledala je iznervirana činjenicom da ju je neko ubio pre nego što je dovršila jabuku, a maketa Univerziteta načinjena od putera polako je tonula u barici masti.

Bilo je dosta piva. Tu i tamo neki čarobnjaci veselo su pevali stare pesme uz piće, mnogo udaranja po kolenima i povike: „Hoj!“ Jedini mogući izgovor za ovo bio je da čarobnjaci žive u celibatu i da moraju da pronalaze zabavu gde stignu.

Drugi razlog za opštu razdraganost bila je činjenica da niko nije pokušavao da ubije nekog drugog. Ovo nije uobičajeno stanje stvari u magijskim krugovima.

Viši krugovi čarobnjaštva pogubna su mesta. Svaki čarobnjak pokušava da ukloni čarobnjake iznad sebe dok istovremeno skače po prstima onih ispod; reći da je čarobnjacima prirodno usadena zdrava konkurencija isto je kao kazati da su pirane po prirodi malo ključave. Međutim, otkad su veliki Magijski ratovi ostavili čitava područja Disksveta nastanjima,* čarobnjacima je zabranjeno da svoje nesuglasice rešavaju magijskim sredstvima zato što je to onda donosilo mnogo nevolja stanovništvu uopšte, a svakako bilo je teško reći koja je od posledičnih gomilica masti koja se pušila bila pobednik. Stoga su se oni tradicionalno priklanjali noževima, prepredenim otrovima, škorpijama u cipelama i urnebesnim klopkama poput kao žilet oštrog klatna.

Na Veče Malih bogova, međutim, smatralo se da ne valja ubiti brata čarobnjaka i čarobnjaci su bili dovoljno opušteni da raspletu kose ne plašeći se da će ih neko njima zadaviti.

Arhirektorova stolica bila je prazna. Vejzjugus je sam večerao u svojoj radnoj sobi, kao što i dolikuje čoveku koga su bogovi nešto ranije u toku dana izabrali nakon ozbiljne rasprave s višim čarobnjacima. Uprkos svojih osamdeset godina, osećao se malko nervozno i proždirao je već drugo pile.

Za nekoliko minuta moraće da održi govor. Vejzjugus je, u svojim mlađim danima, moć tražio na neobičnim mestima;

* U svakom slučaju nisu ih nastanjivali oni koji su želeli da se probude u istom obliku, ili čak u istoj vrsti u kojoj su otišli na spavanje.

rvao se s demonima u usplamtelim oktogramima, zurio u dimenzije koje čoveku nisu bile suđene da ih vidi, pa je čak prebrodio i komisiju za stipendije Nevidljivog univerziteta, ali ništa u osam krugova ništavila nije bilo ni upola tako strašno kao nekoliko stotina iščekujućih lica koja posmatraju kroz duvanski dim.

Objavljivači će uskoro doći po njega. Uzdahnuo je i odgurnuo netaknut puding, prešao sobu, stao ispred velikog ogledala i počeo da čeprka po džepovima tražeći svoje beleške.

Nakon nekog vremena uspeo je da ih dovede u kakav-takav red i pročistio grlo.

„Braćo moja po umetnosti“, započe, „ne mogu da iskažem koliko – ee, koliko... bogata tradicija ovog Univerziteta... ee... kad se osvrnem oko sebe i pogledam slike prethodnih arhiredora...“ Zastao je, malo presložio beleške i odvažio se mnogo sigurnije. „Dok stojim ovde pred vama, prisećam se priče o tronogom tašneru i, ee, trgovčevim kćerima. Izgleda da je taj trgovac...“

Začulo se kucanje na vratima.

„Uđite“, ošinu Vejzjugus i pažljivo se zagleda u beleške.

„Taj trgovac“, mrmljao je, „taj trgovac, da, taj trgovac je imao tri kćeri. Mislim da jeste. Bile su tri. Izgleda da...“

Pogledao je u ogledalo i okrenuo se.

Zaustio je: „Ko ste v...“

I otkrio da, na kraju krajeva, postoje i gore stvari od držanja govora.

* * *

Mala, mračna prilika koja se šunjala napuštenim hodnicima začula je buku i nije obratila previše pažnje. Neprijatni zvuci nisu bili neobični u područjima gde je magija bila često

upražnjavana. Prilika je tragala za nečim. Nije bila sigurna za čime, izuzev da će znati kada pronađe.

Posle nekoliko minuta njena potraga dovela ju je do Vej-zjugusove sobe. Vazduh je bio pun teških isparenja. Čestice čađi lelujale su na vazдушnim strujama, a moglo se videti nekoliko progorelih tragova stopala po podu.

Prilika je slegla ramenima. Nije moglo da bude objašnjenja za stvari koje su se viđale po čarobnjačkim sobama. Ona uhvati svoj višestruki odraz u razmrskanom ogledalu, popravi kapuljaču i nastavi potragu.

Krećući se kao neko ko sluša neki unutrašnji glas, bešumno se približila stolu na drugom kraju sobe na kome je stajala visoka, okrugla i pohabana kožna kutija. Prikrala se još bliže i nežno otvorila poklopac.

Glas iz unutrašnjosti zvučao je kao da dopire ispod nekoliko slojeva tepiha kada je rekao: *Konačno. Šta te je zadržalo?*

* * *

„Mislim, kako su započeli sve to? Mislim, u stara dobra vremena postojali su pravi čarobnjaci i nije bilo tog zamešateljstva s nivoima. Jednostavno su išli i... radili. Puf!“

Nekolicina mušterija u mračnoj krčmi koja se zvala *Zakrpljeni doboš* na oglašavanje buke hitro se osvrnula oko sebe. Očigledno su bile u pitanju novajlije u gradu. Stalne mušterije nikada nisu primećivale iznenadnu buku u vidu krika ili neprijatnih hrskavičavih zvukova. Bilo je mnogo zdravije. U nekim krajevima grada radoznalost nije samo ubijala mačku, ona ju je bacala u reku s olovnim tegovima vezanim za noge.

Rinsvindove ruke nesigurno su mlatile povrh niza praznih čaša na stolu ispred njega. Gotovo da je uspeo da zaboravi na bubašvabe. Posle još jednog pića možda mu pođe za rukom da zaboravi i na madrac.

„Hvii! Munja! Frss! Nestade ko dim! Hvii! – Pardon!“

Bibliotekar brižno izvuče ono što je ostalo od piva izvan dosega Rinsvindovih razigranih ruku.

„Ispravna magija.“ Rinsvind priguši podrig.

„Uuuk.“

Rinsvind se zagleda u penušave ostatke svog poslednjeg piva i onda, s krajnjim oprezom, da mu ne bi otpao vrh glave, sagnu se i nali ga u Prtljagov tanjirić. Ovaj je čučao pod stolom, i to je bilo olakšanje. Obično ga je brukao po kafanama ulagujući se pijancima i gnjaveći ih da mu daju čips.

Nejasno se pitao gde mu je to voz misli iskočio iz šina.

„Gde sam ono stao?“

„Uuuk“, pomože Bibliotekar.

„Jeste“, razgali se Rinsvind. „*Oni* nisu imali sve te nivoe i rangove, znaš. Imali su čudotvorce u ta vremena. Oni su odlazili u svet i otkrivali nove čini i imali avanture...“

Zamoči prst u baricu piva i nešto naškraba na izbledelej i izgrebanoj drvenoj površini stola.

Jedan Rinsvindov učitelj izjavio je da „nazvati njegovo razumevanje magijske teorije *očajnim* znači ne ostaviti odgovarajuću reč za njegovo poimanje njene prakse“. Ovo ga je oduvek zbunjivalo. Rinsvind se protivio činjenici da je trebalo da budete dobri u magiji da biste bili čarobnjak. On je duboko u svojoj glavi *znao* da je čarobnjak. Biti dobar u magiji nije imalo nikakve veze s tim. To je bio samo dodatak i nije zapravo nikoga *određivalo*.

„Kada sam bio dečak“, reče zaneseno, „video sam tu sliku čudotvorca u knjizi. Stajao je na vrhu planine mašući rukama i talasi su išli naviše, znaš, kô u Zalivu Anka za vreme oluje, u, oko njega, svuda munje i gromovi...“

„Uuuk?“

„Ne znam kako nisu, valjda je imao gumene čizme“, preseče ga Rinsvind i sanjivo nastavi: „A imao je i tu palicu, i

kapu kao što je moja, a oči su mu sjajile i iz prstiju mu je izbijalo nekakvo svetlucanje, i pomislih, jednoga dana ja ću to raditi, i...“

„Uuuk?“

„Dobro, pola, onda.“

„Uuuk.“

„Čime ti ovo plaćaš? Kad god ti neko dâ neki novac, ti ga pojedeš.“

„Uuuk.“

„Sjajno.“

Rinsvind je dovršio svoj crtež u pivu. Na litici je stajala figura s palicom. Nije baš tako izgledalo – crtanje u izlappelom pivu nije baš precizna umetnost – ali trebalo je to da predstavlja.

„E to sam hteo da budem“, reče. „Puff! A ne sve to žilavljenje. Te knjige i koješta, nije to ono kako treba da bude. Ono što nam treba jeste pravo čarobnjaštvo.“

Poslednja opaska zaradila bi nagradu za najnetačniju izreku dana da Rinsvind potom nije rekao:

„Šteta što ih više nema.“

* * *

Spelter je kuckao kašikom po stolu.

Predstavljao je impresivnu pojavu u svojoj ceremonijalnoj odori s kapuljačom od purpura i hermelina* Počasnog odbora Vidovnjaka i žutu traku čarobnjaka petog nivoa; već tri godine bio je na petom nivou čekajući nekog od šezdeset četiri

* Hermelin je mali crno-beli rođak leminga, koji se može pronaći u hladnim Srednjezemnim krajevima. Njegovo krzno je retko i veoma dragoceno, naročito ga ceni sam hermelin; mali sebičnjak na sve je spreman samo da ostane njegovo.

čarobnjaka da odapinjanjem stvori upražnjeno mesto. Ipak, bio je razgaljen. Ne samo da je upravo dovršio dobru večeru nego je u svojim odajama imao bočicu jamačno neosetnog otrova koji će mu, ako se pravilno upotrebi, obezbediti napredovanje za nekoliko meseci. Život je izgledao lepo.

Veliki sat na kraju dvorane uzdrhtao je na ivici devetog sata.

Lupkanje nije dalo nekog rezultata. Spelter podiže kalajni bokal i tresnu njime o sto.

„Braćo!“, povika i klimnu glavom kada je graja zamrla. „Hvala. Ustanite, molim, za svečanost, uhm, ključeva.“

Začu se poneki kikot i opšti žamor iščekivanja kada su čarobnjaci odgurali svoje klupe unazad i teturavo se podigli na noge.

Dvostruka vrata dvorane bila su zaključana i tri puta zamandaljena. Nastupajući arhitekt morao je tri puta da traži da bude pušten pre nego što se otključaju, što će označiti da je naimenovan opštom saglasnošću čarobnjaka. Ili tako nešto. Poreklo se gubilo negde u dubinama vremena, što je bio razlog dovoljan kao i bilo koji drugi da se običaj održi.

Razgovor utihnu. Okupljeni čarobnjaci zagledaše se u vrata. Začu se tiho kucanje.

„Gubi se!“, povikaše čarobnjaci, od kojih neki popadaše usled duhovitosti ove upadice.

Spelter podiže veliki gvozdeni prsten na kome su bili ključevi Univerziteta. Nisu svi bili od metala. Nisu svi bili ni vidljivi. Neki od njih izgledali su zaista neobično.

„Ko je taj ko pokuca spolja?“, ogласi se.

„Ja.“

Neobično u vezi s glasom bilo je sledeće: svakom čarobnjaku činilo se da je govornik stajao iza njega. Većina ih se nesvesno okrenula oko sebe.